

PARLAMENT DE CATALUNYA

Ernest Benach i Pascual
President

CLOENDA DE LA X ASSEMBLEA DE DELEGATS D'UNIÓ DE PAGESOS DE CATALUNYA

Olot, 7 de març de 2010

La funció institucional de president del Parlament em porta contínuament a parlar en actes arreu del territori. I per la naturalesa del càrrec, tot i que pugui transmetre alguna idea política de fons, intento especialment fer el que en podríem dir 'pedagogia política' i aportar una perspectiva de país més enllà del context particular en què cada col·lectiu, cada institució, cada entitat, té plantejats els seus reptes.

No sempre s'entén, aquesta funció. Però la política no pot viure només de la immediatesa. No podem estar sempre instal·lats en la rèplica-contrarèplica-contrarèplica. Cal mirada llarga i de país.

Així, aquests anys he fet molta referència a la globalització; al fet que el terreny de joc de la política i les empreses ja no és solament Catalunya, o Espanya, sinó la Unió Europea i el món sencer; a la necessitat d'assolir més autogovern precisament per defensar els interessos dels catalans en aquest nou escenari. I aquest darrer any he fet molta referència sobretot a les crisis, amb perspectiva global, assenyalant-ne no solament els efectes, sinó les arrels, perquè no ens podem limitar a posar pedaços als problemes. Calen grans canvis de fons, o, utilitzant l'expressió de moda, canvis estructurals.

Avui, aquí, davant els delegats d'Unió de Pagesos, les meves paraules no poden ser les mateixes, perquè poca gent en aquest país sap millor que vostès el que signifiquen la globalització, la incidència de les

PARLAMENT DE CATALUNYA

Ernest Benach i Pascual
President

institucions comunitàries en les nostres realitats o la necessitat que Catalunya assoleixi el major poder polític possible per defensar els interessos específics del país.

I ningú millor que vostès pot entendre les arrels de les crisis que vivim. Crisis en plural, que afecten l'esfera pública i la privada, algunes de pròpies i d'altres de globals. Totes amb un generador comú: l'afany de guanys immediats, d'especular per guanyar el màxim amb el menor esforç i el menor temps possibles.

La crisi financera, la immobiliària, la política, que també vivim, o la de preus al seu sector parteixen d'aquest lloc comú, de la imposició d'uns valors d'immediatesa i rendiment a curt termini. Aquesta onada de valors que ha impregnat tot el món desenvolupat focalitza l'atenció en els costos i ignora el que hi ha al darrere, i no recompensa amb justícia ni el treball de base de la creació dels productes ni l'esforç per oferir qualitat. I no parlo solament dels aliments. Si hi pensem, són molts, els àmbits en què ha succeït el mateix.

Per aquest motiu, arreu demano recuperar la visió a mitjà i llarg termini a l'hora de valorar i prendre decisions, demano pensar en clau de futur i amb sentit col·lectiu, estratègic, de país,

perquè si no ho fem així anirem sortint dels problemes creant-ne de més grans.

Crec que en pocs llocs seran més òbvies, aquestes paraules, aquesta idea. Si algú sap prou bé la importància de posar l'ànima en la feina i de pensar a mitjà i llarg termini és qui treballa la terra, és la pagesia.

En aquest punt acostumo a reconèixer que els discursos d'un president de parlament no canvien aquesta realitat dels valors, aquesta dinàmica

del nostre temps, però crec que és important reivindicar exemples, oferir referents a la nostra societat, exemples de valors positius, col·lectius, amb sentit de país, amb sentit de futur, de treball constant, d'esforç.

Avui, aquí, no se m'ocorre cap referent millor que el que tinc davant. La Catalunya del segle XXI necessita recuperar la visió i els valors que defineixen la pagesia. La Catalunya del segle XXI ha de ser moderna, innovadora, inquieta, i també pagesa.

Això, fora d'aquí, potser sorprendrà algú. Per molta gent, a les ciutats, 'pagès' és sinònim d'antiquat, els fa pensar en gent aferrada al passat, que no viu en les realitats del segle XXI. Els ignorants són els que encara pensen així. La pagesia catalana del segle XXI no solament demostra una gran capacitat d'innovació i d'adaptació als canvis del nostre temps, sinó que, hi insisteixo, encarna molts dels valors que han fet de Catalunya un país capdavanter en molts aspectes, valors que han construït la nostra identitat i que el conjunt de la societat catalana necessita recuperar, perquè ens cal esperit treballador, d'esforç. Hem de ser conscients que per aconseguir els fruits que volem cal constància i anar pas a pas, ja que tot té el seu moment, el seu procés, i les dreceres poden acabar perjudicant la qualitat del que fem.

I, precisament, la qualitat és, ara més que mai, un factor essencial. El valor afegit del que produïm, la identitat del que fem, en tots els àmbits, és la clau de les respostes a les crisis. Avui, en el món global, en què les distàncies són un obstacle menor, els països desenvolupats, i nosaltres ho som, no poden competir en preus en cap sector, amb cap producte, amb els països en desenvolupament. Estem obligats a garantir qualitat, a oferir un valor afegit en el que fem, i a aconseguir que aquesta

qualitat, aquest valor afegit, la identitat del que oferim, es reconegui i es valori. Dins i fora del país.

No és un camí fàcil en un context en què els costos i l'eficiència dominen el comportament de les societats. Però si mirem les coses amb perspectiva i mirada llarga, no en queda cap altre. En el cas de la pagesia tenim a favor que aquesta qualitat, aquest valor afegit de la identitat dels productes, hi és. Ens falta saber-ho aprofitar més.

El paper de les administracions, precisament, ha de ser aclarir, aplanar, aquest camí en els diferents sectors productius, especialment els de caràcter estratègic. Les administracions han d'ajudar més la pagesia. Potser no cal, ni es pot, intervenir directament en els mercats, però és evident que les administracions tenen la possibilitat, i l'obligació, d'incidir-hi, perquè mai no es dona el que els economistes en diuen 'condicions de mercat perfecte'. Sempre hi ha desajustos, situacions d'abús o de domini, manca de transparència, informació incompleta, i les administracions sempre hi tenen un paper determinant. Actuant sobre les càrregues impositives, subvencionant, fixant normes, controlant amb més o menys rigor, desenvolupant polítiques públiques, tots els governs del món incideixen sobre la producció i el consum.

N'és un exemple la famosa bombolla immobiliària. Molta gent hi guanyava. Tothom que hi ha participat n'és en part responsable. I els successius governs de l'estat, mantenint incentius fiscals, van tenir un paper decisiu a l'hora d'orientar el comportament de la ciutadania, d'afavorir i no frenar la deriva especulativa del mercat immobiliari.

D'acord amb el seu poder, amb les seves competències, els governs encara hi poden fer molt, tot i que no intervinguin directament en el

mercat. No val la idea que no es pot fer res contra les lleis de l'oferta i la demanda.

És lògic, doncs, que la pagesia reclami a les administracions mesures per millorar la seva posició en el mercat. La ponència d'aquesta assemblea, amb relació a la política agrària i la comercialització, n'és un exemple positiu que cal destacar, perquè està ben treballada, perquè està feta amb rigor. És un exemple de la bona feina d'Unió de Pagesos.

Compte: no dic que les administracions hagin d'assumir al cent per cent els plantejaments i les propostes d'Unió de Pagesos, ni tan sols que ho puguin fer, ni que convingui fer-ho. Però els han de tenir en compte, els han de llegir en clau positiva, i cal que hi donin respostes.

Catalunya, a més de recuperar els valors de la pagesia, ha de vetllar per la pagesia. No solament perquè la seva aportació és indispensable en termes d'equilibri i conservació del territori, sinó perquè es tracta d'un sector estratègic de futur fonamental.

En aquest món obsessionat pel present convé recordar que les Nacions Unides, mitjançant la FAO, ens adverteixen d'una crisi alimentària global durant les properes dècades. Al costat de l'energia i l'aigua, l'alimentació se situa com un dels principals elements estratègics del món global els propers anys. No ens podem permetre el luxe de donar l'esquena a aquesta previsió. No podem abandonar el sector a un lliure mercat ple d'imperficcions i desequilibris. En matèria d'alimentació no ens podem resignar a una total dependència de l'exterior davant l'amenaça que el context global del sector pateixi una tempesta com la que han patit ara els sectors financers.

En conseqüència, la pagesia catalana és un actor social cridat a tenir un paper ja no important, sinó fonamental, en la Catalunya del futur, un futur que demana actuar en el present, o no hi arribarem bé.

Parlant de present, permetin-me una altra reflexió. La pagesia acostuma a ser notícia quan protesta. I llavors sembla que tot –el present, les perspectives de futur, les relacions amb les administracions, tot– sigui un absolut desastre. I el desànim, el pessimisme, no és bo ni per generar vocacions i complicitats ni per construir un futur millor. La pagesia mereix que també es posi l'accent en les moltes coses que fa bé, en notícies positives. Per exemple, les dades de creixement del sector de l'alimentació ecològica, el fet que es multipliquin les 'bones pràctiques' del sector o les solucions innovadores que dia a dia apareixen a la pagesia catalana.

També cal que es reconeixin les mesures de govern que sí que funcionen, o el mateix Observatori Agroalimentari de Preus. I iniciatives parlamentàries impulsades per la pagesia que arriben a bon terme, com el retorn del sobrecàrrec dels impostos sobre el gasoil, que es va votar el desembre al Parlament, o la sanció i indemnització per contaminacions transgèniques de cultius convencionals i ecològics, que diversos grups catalans van portar al Congrés.

És lògic destacar els problemes, però no podem oblidar, i cal assenyalar-ho també, el que es fa bé. En aquest sentit vull aprofitar l'avinentesa per reconèixer la bona feina que porta a terme Unió de Pagesos com a sindicat representatiu del sector assumint la seva responsabilitat a l'hora de fer propostes i treballar per la pagesia catalana i pel conjunt del país.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Ernest Benach i Pascual
President

També amb relació al Parlament. Fa sis anys vaig ser convidat al congrés de Tortosa, i recordo que els vaig encoratjar a participar, a ser exigents amb els representants del poble al poder legislatiu, a implicar-se en l'activitat del poder legislatiu. Puc donar fe que així ho fan. Com ha de ser, ja que, tot i que no totes les seves reivindicacions es corresponen amb competències que pot exercir el Parlament, en tot cas volem que el que hi fem tingui una incidència directa en la seva activitat.

Uns quants exemples. Aquesta legislatura s'han aprovat lleis com la de contractes de conreu o la de l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries, una llei aprovada per unanimitat que posava al dia la de l'any 85.

Tenim tramitant-se pel procediment d'urgència –el 24 de febrer se'n va constituir la ponència– el projecte de llei del codi de consum, amb l'objectiu d'incrementar la capacitat de la Generalitat de dur a terme la seva tasca supervisora i, per tant, les seves potestats sancionadores i de disciplina de mercat. La seva relació amb algunes de les demandes d'Unió de Pagesos és evident.

Continuant amb els exemples, representants d'Unió de Pagesos han comparegut a la cambra per altres projectes de llei, com el de prevenció i seguretat en matèria d'incendis en establiments, activitats, infraestructures i edificis o el de prevenció i control ambiental de les activitats.

També va arribar a la cambra la iniciativa legislativa popular per la prohibició del cultiu de productes agrícoles modificats genèticament, tot i que fou rebutjada en el debat a la totalitat per la majoria de grups parlamentaris.

També hi ha referències al sector en les resolucions del darrer ple extraordinari sobre la crisi econòmica, com la que demana “emprendre estratègies per pal·liar la reducció dels preus percebuts pels productors agropecuaris, per gestionar-ne les circumstàncies econòmiques i socials, a fi de minimitzar-ne els efectes, i per impulsar la producció d’energies renovables dirigides a les explotacions agrícoles i ramaderes”.

Però, sens dubte, el millor exemple de la implicació d’Unió de Pagesos en la política parlamentària catalana s’esdevindrà properament amb el reclamat ple monogràfic sobre la situació del món agrari. Tot i que no ho puc confirmar, la junta de portaveus treballa perquè es faci a mitjan abril, després de Setmana Santa, opció que compta amb l’acceptació del conseller. Aquest ple específic sobre la situació del món agrari fou una de les vint-i-tres mesures en matèria d’alimentació i acció rural que el Parlament va aprovar com a resolució arran del debat de política general del 30 i el 31 de setembre. I no es pot obviar que és fruit de la reivindicació ferma i constant d’Unió de Pagesos, que entre juny i novembre va aconseguir el suport de 264 ajuntaments, 15 consells comarcals, la diputació de Girona i alguns partits polítics. També, també van passar pel meu despatx. Una tasca de mobilització institucional exemplar. Resta concretar encara la data d’aquest ple, però estic convençut que es farà. Difícilment cap grup parlamentari podria justificar l’incompliment del compromís de dur-lo a terme.

Però, atenció, cal vetllar perquè aquest ple no esdevingui una simple eina de confrontació entre grups, entre govern i oposició; cal vetllar perquè el debat no es malbarati amb discussions sobre errors comesos en una etapa o l’altra del govern de la Generalitat. El que la pagesia catalana i el conjunt de Catalunya necessiten és que tots els grups

PARLAMENT DE CATALUNYA

Ernest Benach i Pascual
President

abordin aquest debat amb sentit constructiu i el centrin en propostes i solucions, en mesures a curt, mitjà i llarg termini per donar resposta a les necessitats que planteja el món agrícola català en aquest moment, i que ho facin pensant també en el futur, és a dir que s'hi faci política de país, política amb majúscules, i no es redueixi un ple cabdal per a la pagesia catalana a un capítol més de política partidista. No ha de servir per tirar-se els plats pel cap, sinó per trobar respostes. La pilota la tenim a la teulada del Parlament. Els grups polítics catalans han de demostrar la seva capacitat i voluntat de treballar pel país. Els encoratjo, doncs, a seguir pressionant els representants del poble al Parlament, a exigir-los el millor d'ells.

Estic fermament convençut que la pagesia catalana i el conjunt de Catalunya tenen un gran futur per endavant. Malgrat tot.

Gràcies, doncs, per la seva feina, per la seva contribució activa al país, i gràcies també per haver-me convidat a cloure aquesta desena assemblea de delegats d'Unió de Pagesos de Catalunya. Els puc ben assegurar que per a mi és un gran honor, pel respecte que s'han guanyat al llarg dels anys i perquè vostès són una clara mostra de la Catalunya real.

Moltes gràcies.